

[A. C. D. Petersen.]

Grad mangler, at Krisen er blevet saa alvorlig.

Naar vi nu skal behandle disse tre Forslag til at finde Midler mod Landbrugs-krisen, vil jeg begynde med nogle almindelige Betragtninger over, hvorfor Krisen er blevet saa haard, som den er. Jeg vil dele Aarsagerne til Landbrugskrisen i tre samvirkende Aarsager, idet jeg vil henholde mig til, hvad allerede det ærede Medlem Hr. Kr. Kristensen nævnte, at Staten i alt for lang Tid har stillet stigende Krav til Borgerne og derved efterhaanden lagt saadanne Generalomkostninger paa alle Erhverv, at de ikke kan bære dem. Hele den demokratiske Udvikling i de sidste 25 Aar med Udviklingen af en social Lovgivning, som er dyrere i Danmark end i noget andet Land, har virket demoraliserende paa Befolkningen, fordi man tog det økonomiske Ansvar bort fra den enkelte og lagde det over paa Samfundet i Form af en knugende Skattebyrde, der vel kunde bæres i opadgaaende Tider, men som nu, da Krisen er kommet, virker varefordyrende og bliver en stor Faktor i Generalomkostningerne, saa stor en Faktor, at danske Erhvervsvirksomheder i Virkeligheden bliver ude af Stand til at fremstille Varerne saa billigt som Udlandet. Da man samtidig ikke vil beskytte de hjemlige Virksomheder mod denne Konkurrence, som Staten selv har forhindret dem i at kunne klare, konkurreres de danske Virksomheder mere og mere ud. Det danske Varemarked erobres af Udlandet, og Arbejdsløsheden stiger og skaber nye og stadig stigende Udgifter for Skatteyderne, som, ved at Erhvervsvirksomhederne ligger stille, bliver færre og færre til at bære Skatterne, hvad der gør disse mere og mere tyngende.

Ved Valutaloven af 1924, der vedtoges med de tre demokratiske Partiers Stemmer mod det konservative Folkepartis, lagde man ved nye Skatter og ved en Bankpolitik, der medførte en Kreditindskrænkning og Diskontoforhøjelser, en ny uhyre Byrde paa det i Forvejen overanstrengte Erhvervsliv. Udlandets økonomiske Politik har yderligere sat ind og forværret vore Afsætningsforhold paa det udenlandske Marked. Baade herhjemme i Europa, om jeg saa maa sige, og i Udlandet begyndte man hurtigt med en Beskyttelsespolitik, saa snart man mærkede Krigseftervirkningerne, en Beskyttelsespolitik, der medførte, at det ene Marked efter det andet har lukket sig for Afsætning af vort Landbrugs Produktionsvarer. Naar Danmark ligger trykket af disse skæbne-

svangre indrepolitiske Fejlgreb, som jeg har nævnt, og ser sig indkredset af Udlandets økonomiske Foranstaltninger, samtidig med at man her i Landet ved en efter min Mening ubegribelig Uforstand opretholder et Lønniveau og fastsætter en Arbejdstid, som ligger langt anderledes end i andre Lande, er det ikke underligt, at Krisen er stigende for det danske Erhvervsliv, hvad enten dette Erhvervsliv henhører under Byerhvervene eller Landbrugserhvervet.

De Lovforslag, vi her behandler, tager Sigte paa at hjælpe Landbrugserhvervet i Krisen. Landbrugets Økonomi fik et næsten dræbende Stød, da den saa stærkt forhøjede tyske Toldlov traadte i Kraft den 1. August 1925, og da de senere Etaper traadte i Kraft. Flere andre Lande traf saadanne Foranstaltninger, at det var umuligt at afsætte danske Varer til disse Lande, jeg kan nævne Norge, Sverige, Polen, Østrig, Czekoslovakiet, Svejts, Frankrig og de Forenede Stater. De har ved deres Toldsatser hindret eller besværliggjort Afsætningen af danske Landbrugsvarer til de paagældende Lande, saaledes at Afsætningen af Landbrugsprodukter maatte koncentrereres om de to store Aftagere, Tyskland og England. Da den tyske Landbrugstold kom, virkede den i høj Grad prisnedsættende paa de danske Varer, og naar man undertiden hører sige, at vi faar den samme Pris for Smørret i Tyskland, som vi faar i England, er dette naturligvis rigtigt, men vi faar først den samme Pris, efter at der er sket en Vekselvirkning mellem disse to Markeder. Da den tyske Landbrugstold kom, betød den selvfølgelig en Prisnedsættelse paa det tyske Marked, og uden at have undersøgt Vekselvirkningen efter Toldlovens Ikrafttræden for Smørrets Vedkommende tror jeg at turde sige — og jeg tager neppe fejl —, at det sikkert har betydet, at der i visse Uger gik et meget stort Kvantum Smør til England, hvilket atter bevirkede, at der paa det engelske Marked indtraadte en betydelig Prisnedsættelse, og saa er Forskydningen atter gaaet over til Tyskland, saaledes at Vekselvirkningen betyder en Prisnedsættelse baa- de paa det tyske og det engelske Marked.

Den højtærede Landbrugs- og Statsminister har gentagne Gange i sine store Taler Landet over givet det danske Landbrug Raad og sagt, at den eneste Maade, hvorpaa det var gørligt at komme ud over Krisen, var at forøge Produktionen. Det er et udmærket Middelt til forøge Produktionen, saa længe denne Produktion finder Afsætning til lønnende Priser. Jeg har ofte, naar jeg har talt i Landbrugskredse,